

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3229/2024
22.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Милан Ивошевић и Маја Марјановић, адвокати из ..., против тужене Контроле летења Србије и Црне Горе „SMATSA“ д.о.о. Београд, чији су пуномоћници Ана Воркапић и Данијела Ђокић, адвокати из ..., ради утврђења и поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2461/24 од 12.06.2024. године, у седници одржаној 22.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2461/24 од 12.06.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2461/24 од 12.06.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2740/19 од 28.11.2023. године, којом је утврђено да је радни однос тужиоца заснован на одређено време код тужене, на пословима ... „Smatsa“ ... преображен у радни однос на неодређено време почев од 24.04.2014. године; поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду на одређено време ... од 14.06.2019. године и тужена обавезана да тужиоца врати на рад; тужена обавезана да тужиоцу надокнади парничне трошкове од 363.375,00 динара. Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредби чланова 441. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је побијану пресуду засновано на чињеницама утврђеним од стране првостепеног суда, па се неосновано ревизијом указује да је у поступку пред другостепеним судом учињена релативно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је у временском периоду од 17.04.2013. до 21.06.2019. године обављао код тужене послове ... „Smatsa“ ..., које радно место је било систематизовано унутрашњим актом о систематизацији радних места и за њега предвиђен један извршилац. Ове послове тужилац је обављао по више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време. Уговор од 17.04.2013. године закључен је за период од 17.04.2013. до 17.10.2013. године, уговор од 16.10.2013. године за период од 18.10.2013. до 18.04.2014. године, а уговор од 17.04.2014. године за период од 22.04.2014. до 22.10.2014. године. Уговор од 17.04.2014. године закључен је за послове специјалисте за планирање и развој обуке као примарне, као и за послове начелника у сегменту организације и руковођења. У касније закљученим уговорима одређиван је рок за који се заснива радни однос, уз означавање да је у питању рок за завршетак пројекта продаје „Smatsa“ Ваздухопловне академије. На основу одлуке надзорног одбора тужене од 17.12.2018. године промењен је стратешки циљ тужене, па је уместо продаје наведено да се планира реорганизовање пословања. Тужиоцу је последњи уговор о раду закључен на одређено време до 31.12.2019. године отказан решењем тужене од 14.06.2019. године, чији поништај тужилац тражи у овом поступку. У том решењу се наводи да је за период од 2019. до 2023. године промењен стратешки циљ и уместо продаје планирано реорганизовање пословања, што подразумева спровођење низа активности и анализа ради побољшања пословних перформанси „Smatsa“ Ваздухопловне академије и већег доприноса успешности пословања целог система. Након што је тужиоцу отказан уговор о раду, уговор о раду за место ... закључен је са другим лицем.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице, нижестепени судови усвајају постављени тужбени захтев за утврђење да је радни однос на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време, позивом на одредбе члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 32/13), који је важио на дан 24.04.2014. године. По тадашњем законском решењу радни однос на одређено време непрекидно или са прекидима могао је трајати најдуже 12 месеци, а радни однос на одређено време прераста у радни однос на неодређено време уколико запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је заснован. Имајући у виду да је као отказни разлог по решењу од 14.06.2019. године наведен престанак потребе за радом тужиоца на пројекту, као и потреба да се изврши рационализација, а да отказни разлози нису базирани на стварним и веродостојним чињеницама и да је радни однос тужиоца прерастао у радни однос на неодређено време 24.04.2014. године, судови су на основу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду усвојили и тужбени захтев у делу за поништај решења о отказу уговора о раду и за враћање тужиоца на рад.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање применили материјално право. По одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку у предметној парници ревизија се не може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, због чега нису прихваћени

наводи ревизије да је пресуда заснована на погрешном закључку о постојању битних чињеница.

Закон о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 32/13), по чијим одредбама су као меродавним за спорни однос процењени услови за прерастање радног односа на одређено у радни однос на неодређено време, је предвиђао да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и сл., за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци (члан 37. став 1.); да се под прекидом из става 1. овог члана не сматра прекид краћи од 30 радних дана (члан 37. став 2.); да радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је радни однос заснован (члан 37. став 4.). Тужилац је по чињеничном утврђењу код туженог обављао непрекидно послове систематизованог радног места ... почев од 17.04.2013. до 21.06.2019. године, па је правилно утврђено да је дошло до прерастања радног односа на одређено у радни однос на неодређено време након наступања законом прописаних услова од 12 месеци плус пет дана непрекидног рада. Ова законска могућност предвиђена је у циљу спречавања злоупотребе права послодавца, као јачне уговорне стране, а ова злоупотреба у конкретном случају несумњиво постоји. Наиме, послови систематизованог радног места које је тужилац све време обављао представљају сталне послове код туженог, а не послове које одређује члан 37. став 1. Закона о раду, па је правилно оцењено да је до прерастања дошло 24.04.2014. године.

Спорни правни однос странака правилно је посматран као недељива целина, пошто је тужилац био радно ангажован на истим пословима у периоду дужем од шест година. Имајући у виду да је решење о престанку радног односа донето 14.06.2019. године, тужба од 13.08.2019. године је поднета у оквиру законског рока од 60 дана предвиђеног чланом 195. став 2. Закона о раду.

Са полазиштем на утврђење да је до прерастања заснованог радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време дошло на дан 24.04.2014. године, као и тврђену садржину отказних разлога наведених у спорном решењу од 14.06.2019. године, у одсуству законских разлога за отказ уговора о раду који су прописани одредбама члана 179. Закона о раду правилан је закључак нижестепених судова да је ово решење незаконито и да тужилац основано захтева враћање на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Из изнетих разлога, одлука у изреци донета је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић